

„Mobilność na transgranicznym rynku pracy wspierana przez samorządy - POWT Polska - Saksonia”

SEMINARIUM nr 2

Działania stymulujące transgraniczną mobilność zawodową.

Unia Europejska. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego: Inwestujemy w waszą przyszłość/
Europäische Union. Europäischer Fonds für regionale Entwicklung: Investition in Ihre Zukunft

„Mobilność na transgranicznym rynku pracy wspierana przez samorządy - POWT Polska - Saksonia”

**Zgorzelec,
Hotel „Pawłowski”
17 października 2012 r.**

Unia Europejska. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego: Inwestujemy w waszą przyszłość/
Europäische Union. Europäischer Fonds für regionale Entwicklung: Investition in Ihre Zukunft

„Mobilność na transgranicznym rynku pracy wspierana przez samorządy - POWT Polska - Saksonia”

Swobodny przepływ osób jest jedną z podstawowych zasad Unii Europejskiej.

Każda osoba zamieszkała w UE ma prawo podróżować po Unii oraz mieszkać, studiować, pracować, mieć siedzibę i świadczyć usługi w innym państwie członkowskim, wolna od ograniczeń, które by ją dyskryminowały ze względu na narodowość.

*UE dąży do tego, by **zasada swobody przepływu osób funkcjonowała na jej terytorium w sposób prosty i efektywny**, zwłaszcza na płaszczyźnie systemów zabezpieczenia społecznego.*

Unia Europejska. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego: Inwestujemy w waszą przyszłość/
Europäische Union. Europäischer Fonds für regionale Entwicklung: Investition in Ihre Zukunft

„Mobilność na transgranicznym rynku pracy wspierana przez samorządy - POWT Polska - Saksonia”

Ta fundamentalna swoboda (zgodnie z treścią Artykułu 39 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską) upoważnia obywateli UE do:

- *poszukiwania pracy w innym kraju;*
- *wykonywania w tym kraju pracy zarobkowej bez potrzeby posiadania pozwolenia na pracę;*
- *mieszkania w tym kraju w związku z wykonywaną pracą;*
- *pozostania tam nawet po ustaniu stosunku pracy;*
- *równego traktowania w zakresie dostępu do zatrudnienia;*
- *warunków pracy i innych korzyści socjalnych i podatkowych przysługujących obywatelom tego kraju i mogących ułatwić proces integracji.*

Unia Europejska. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego: Inwestujemy w waszą przyszłość/
Europäische Union. Europäischer Fonds für regionale Entwicklung: Investition in Ihre Zukunft

„Mobilność na transgranicznym rynku pracy wspierana przez samorządy - POWT Polska - Saksonia”

Jak było przed 1 maja 2011 r.?

*Niemcy i Austria to jedyne państwa spośród krajów dawnej unijnej piętnastki, które po rozszerzeniu UE w 2004 r. skorzystały z możliwości **ograniczenia** swobody przepływu pracowników z nowych państw UE przez pełne siedem lat.*

Unia Europejska. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego: Inwestujemy w waszą przyszłość/
Europäische Union. Europäischer Fonds für regionale Entwicklung: Investition in Ihre Zukunft

„Mobilność na transgranicznym rynku pracy wspierana przez samorządy - POWT Polska - Saksonia”

Wg polityków niemieckich:

- *Niemcy "miały uzasadnione powody", by utrzymywać bariery.*
- *"Wynagrodzenia w Niemczech są stosunkowo wysokie - szczególnie w porównaniu z państwami za naszą wschodnią granicą"*
- *Nie bez znaczenia była też trudna sytuacja na niemieckim rynku pracy; jeszcze na początku 2004 r. liczba bezrobotnych przekraczała 4,5 mln osób i ciągle rosła.*

Unia Europejska. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego: Inwestujemy w waszą przyszłość/
Europäische Union. Europäischer Fonds für regionale Entwicklung: Investition in Ihre Zukunft

„Mobilność na transgranicznym rynku pracy wspierana przez samorządy - POWT Polska - Saksonia”

Jak było przed 1 maja 2011 r.?

Prognozy ekspertów w 2004 r. zakładały, że w przypadku natychmiastowego pełnego otwarcia europejskiego rynku pracy do Niemiec napływałoby rocznie dodatkowo od 70 tysięcy do 200 tysięcy imigrantów zarobkowych ze wschodnioeuropejskich państw UE.

Unia Europejska. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego: Inwestujemy w waszą przyszłość/
Europäische Union. Europäischer Fonds für regionale Entwicklung: Investition in Ihre Zukunft

„Mobilność na transgranicznym rynku pracy wspierana przez samorządy - POWT Polska - Saksonia”

- Wg danych Federalnej Agencji Pracy (FAP) za 2009r. w Niemczech i tak legalnie pracowało **580 tys.** osób pochodzących z krajów UE,
- *Ile nielegalnie ? Tego nikt nie wie, szacuje się, że co najmniej drugie tyle.*

Unia Europejska. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego: Inwestujemy w waszą przyszłość/
Europäische Union. Europäischer Fonds für regionale Entwicklung: Investition in Ihre Zukunft

„Mobilność na transgranicznym rynku pracy wspierana przez samorządy - POWT Polska - Saksonia”

A po 1 maja 2011r.

Otwarcie rynku pracy dla Polaków i obywateli innych krajów Europy Środkowej i Wschodniej nie spowodowało masowego napływu imigrantów do Niemiec.

Ich łączna liczba wzrosła w 2011 r. o 79 tys.

Źródło: Instytut Badań Rynku Pracy (IAB) w Norymberdze.

Unia Europejska. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego: Inwestujemy w waszą przyszłość/
Europäische Union. Europäischer Fonds für regionale Entwicklung: Investition in Ihre Zukunft

„Mobilność na transgranicznym rynku pracy wspierana przez samorządy - POWT Polska - Saksonia”

W 2011 roku do Niemiec przybyło **49 930** Polaków, jednak liczba *nowo zarejestrowanych pracowników* z naszego kraju była niemal *dwukrotnie niższa i wyniosła 27 817 osób*.

Źródło: Federalny Urząd Pracy

Unia Europejska. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego: Inwestujemy w waszą przyszłość/
Europäische Union. Europäischer Fonds für regionale Entwicklung: Investition in Ihre Zukunft

„Mobilność na transgranicznym rynku pracy wspierana przez samorządy - POWT Polska - Saksonia”

Unia Europejska. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego: Inwestujemy w waszą przyszłość/
Europäische Union. Europäischer Fonds für regionale Entwicklung: Investition in Ihre Zukunft

„Mobilność na transgranicznym rynku pracy wspierana przez samorządy - POWT Polska - Saksonia”

Polacy w Niemczech (tys.)

Unia Europejska. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego: Inwestujemy w waszą przyszłość/
Europäische Union. Europäischer Fonds für regionale Entwicklung: Investition in Ihre Zukunft

„Mobilność na transgranicznym rynku pracy wspierana przez samorządy - POWT Polska - Saksonia”

Choć niemiecki rynek pracy otworzył się głównie dla specjalistów z Polski, to pracy za Odrą szukają pracownicy bez kwalifikacji.

*Jak wynika z danych Agencji Pracy Tymczasowej ze Śląska Work Express, najchętniej Polacy zatrudniają się jako **ślusarze, elektrycy** czy **spawacze**.*

*Nie stronią też od **prac sezonowych** czy **opieki nad osobami starszymi**.*

Unia Europejska. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego: Inwestujemy w waszą przyszłość/
Europäische Union. Europäischer Fonds für regionale Entwicklung: Investition in Ihre Zukunft

„Mobilność na transgranicznym rynku pracy wspierana przez samorządy - POWT Polska - Saksonia”

Polacy trafiający na niemiecki rynek pracy w dużej mierze zasilają ***szarą strefę***.

Obecnie w Niemczech mieszka ponad 468 tys. Polaków, spośród których tylko ***co czwarty*** znajduje ***legalne zatrudnienie***.

Z informacji, przekazanych przez większe firmy wynika, że migranci są zainteresowani głównie zajęciami, które ***nie wymagają wyższych kwalifikacji zawodowych***.

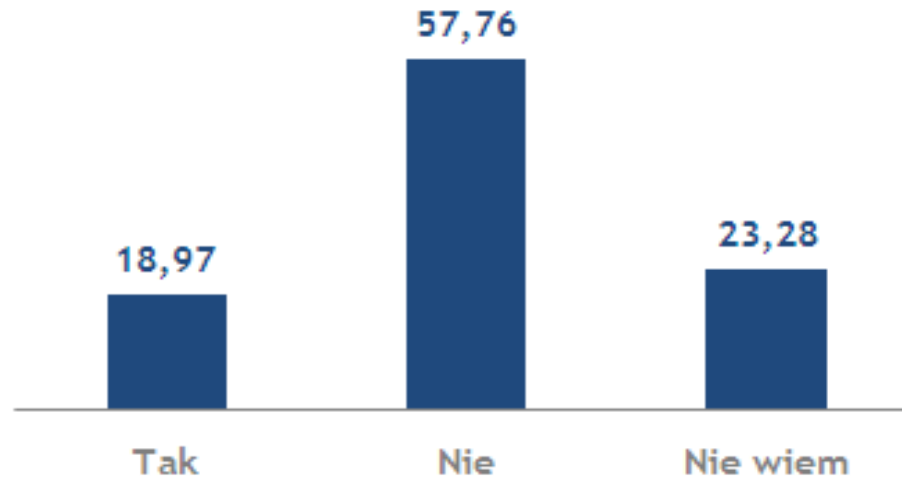

Unia Europejska. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego: Inwestujemy w waszą przyszłość/
Europäische Union. Europäischer Fonds für regionale Entwicklung: Investition in Ihre Zukunft

„Mobilność na transgranicznym rynku pracy wspierana przez samorządy - POWT Polska - Saksonia”

Czy planujesz rozpoczęcie
w nadchodzącym roku pracy
w Niemczech? (proc.)

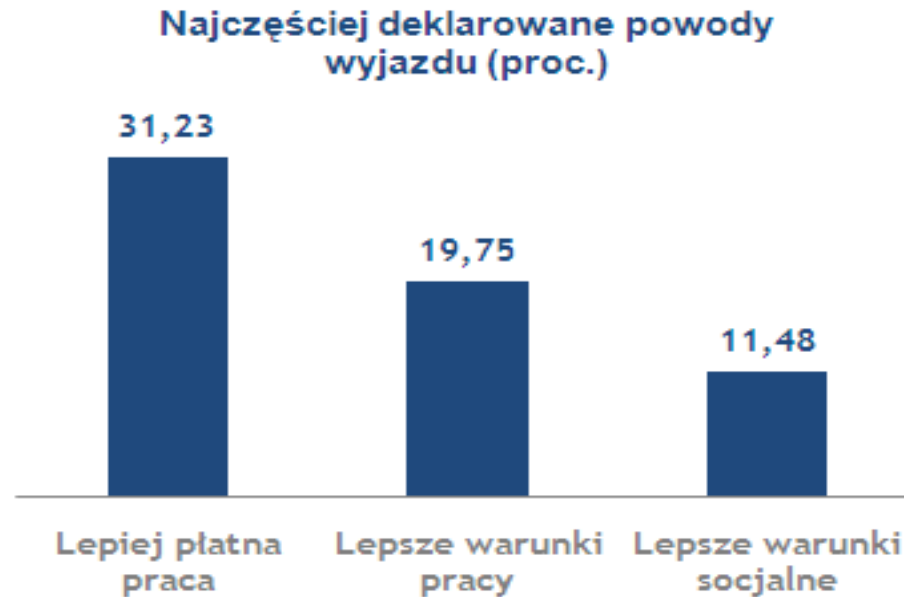

Źródło: ankieta Advisory Group TEST Human Resources,

Unia Europejska. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego: Inwestujemy w waszą przyszłość/
Europäische Union. Europäischer Fonds für regionale Entwicklung: Investition in Ihre Zukunft

„Mobilność na transgranicznym rynku pracy wspierana przez samorządy - POWT Polska - Saksonia”

Źródło: ankieta Advisory Group TEST Human Resources,

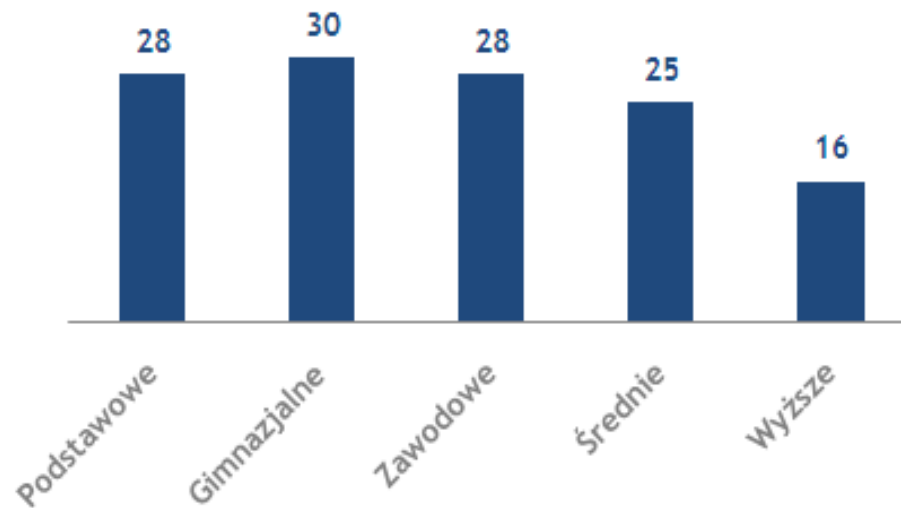

Unia Europejska. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego: Inwestujemy w waszą przyszłość/
Europäische Union. Europäischer Fonds für regionale Entwicklung: Investition in Ihre Zukunft

„Mobilność na transgranicznym rynku pracy wspierana przez samorządy - POWT Polska - Saksonia”

Odsetek osób deklarujących chęć wyjazdu w poszczególnych grupach wykształcenia (proc.)

Źródło: ankieta Advisory Group TEST Human Resources,

Unia Europejska. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego: Inwestujemy w waszą przyszłość/
Europäische Union. Europäischer Fonds für regionale Entwicklung: Investition in Ihre Zukunft

„Mobilność na transgranicznym rynku pracy wspierana przez samorządy - POWT Polska - Saksonia”

Z kolei według niemieckiego Instytutu Badań nad Rynkiem Pracy Niemcy potrzebują około 3 milionów nowych pracowników.

- Aż 70 proc. tamtejszych firm deklaruje potrzebę zatrudnienia nowych specjalistów.

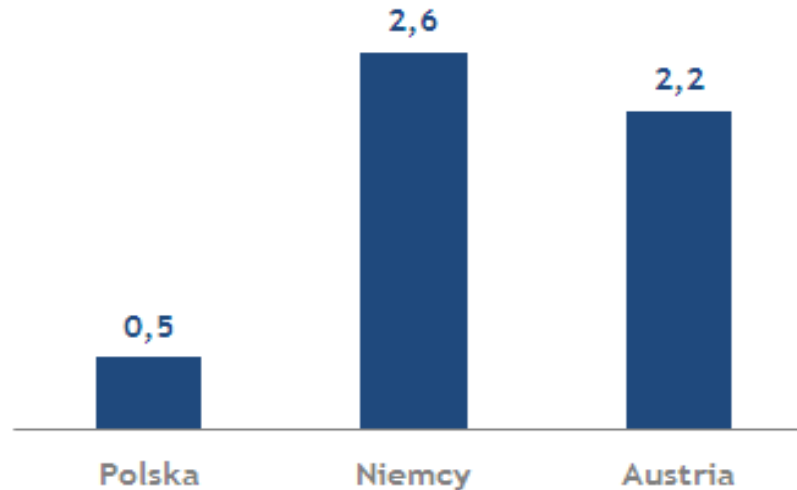

Unia Europejska. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego: Inwestujemy w waszą przyszłość/
Europäische Union. Europäischer Fonds für regionale Entwicklung: Investition in Ihre Zukunft

„Mobilność na transgranicznym rynku pracy wspierana przez samorządy - POWT Polska - Saksonia”

Współczynnik wolnych miejsc pracy

Źródło: Eurostat

Unia Europejska. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego: Inwestujemy w waszą przyszłość/
Europäische Union. Europäischer Fonds für regionale Entwicklung: Investition in Ihre Zukunft

„Mobilność na transgranicznym rynku pracy wspierana przez samorządy - POWT Polska - Saksonia”

BARIERY MOBILNOŚCI TRANSGRANICZNEJ

- **Bariera językowa,**
- **Różnice w systemach kształcenia,**
- **System nostryfikacji dyplomów i uznawania kwalifikacji;**
Za uznanie zagranicznego wykształcenia odpowiada ponad 400 różnych placówek, a każdy land posiada własne przepisy w tym zakresie.
- *Aż 56,5% polskich imigrantów z wykształceniem zawodowym zdobytym za granicą podaje, że ich wykształcenie nie zostało w Niemczech uznane.*
- *Według danych OECD tylko 49% imigrantów w Niemczech pracuje zgodnie z kwalifikacjami.*

Unia Europejska. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego: Inwestujemy w waszą przyszłość/
Europäische Union. Europäischer Fonds für regionale Entwicklung: Investition in Ihre Zukunft

„Mobilność na transgranicznym rynku pracy wspierana przez samorządy - POWT Polska - Saksonia”

Dodatkowe **bariery** to:

ograniczona wiedza na temat :

- *zasad i przepisów obowiązujących w ich miejscu pracy ,*
- *prawa pracy ,*
- *standardów wynagrodzenia,*
- *warunków pracy,*
- *przepisów dotyczących ubezpieczenia społecznego, które im przysługują.*

Unia Europejska. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego: Inwestujemy w waszą przyszłość/
Europäische Union. Europäischer Fonds für regionale Entwicklung: Investition in Ihre Zukunft

„Mobilność na transgranicznym rynku pracy wspierana przez samorządy - POWT Polska - Saksonia”

➤ **Bariera psychiczna;**

Pracownicy, których status imigracyjny lub status zatrudnienia są niejasne, niepewne lub nie zostały uregulowane, żyją w strachu przed pracodawcą i/lub organami władzy publicznej.

Unia Europejska. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego: Inwestujemy w waszą przyszłość/
Europäische Union. Europäischer Fonds für regionale Entwicklung: Investition in Ihre Zukunft

„Mobilność na transgranicznym rynku pracy wspierana przez samorządy - POWT Polska - Saksonia”

SZANSE

- „Wspólny interes”- potrzeby niemieckich pracodawców i nadwyżka siły roboczej w Polsce,
 - Zmiana mentalności Polaków i Niemców (chęć wzajemnego poznania i współpracy),
 -
 -
 -
- } *do dyskusji i wypracowania*

Unia Europejska. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego: Inwestujemy w waszą przyszłość/
Europäische Union. Europäischer Fonds für regionale Entwicklung: Investition in Ihre Zukunft

„Mobilność na transgranicznym rynku pracy wspierana przez samorządy - POWT Polska - Saksonia”

Na podsumowanie:

W latach dziewięćdziesiątych w Niemczech popularny był dowcip:

„Jedź do Polski!... Twój samochód już tam jest”.

Po 2004 r. można go było sparafrazować, oddając specyfikę ówczesnych polsko-niemieckich stosunków społecznych:

„Jedź do Anglii!... Twój dotychczasowy hydraulik/zbieracz szparagów już tam jest i zarabia lepiej niż u ciebie”.

*Obecnie niemieckie żarty, w których jedną z głównych ról odgrywają Polacy, wyśmiewają się z... Niemców: ich drogiej, powolnej i niezadawalającej pracy, głównie w odniesieniu do robót remontowych. Polak w tych żartach pokazywany jest jako ceniony, uczciwy oraz dobry fachowiec. **I bardzo pożądanym!!!***

Unia Europejska. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego: Inwestujemy w waszą przyszłość/
Europäische Union. Europäischer Fonds für regionale Entwicklung: Investition in Ihre Zukunft

„Mobilność na transgranicznym rynku pracy wspierana przez samorządy - POWT Polska - Saksonia”

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

BOŻENA PAWŁOWICZ

Unia Europejska. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego: Inwestujemy w waszą przyszłość/
Europäische Union. Europäischer Fonds für regionale Entwicklung: Investition in Ihre Zukunft

„Mobilność na transgranicznym rynku pracy wspierana przez samorządy - POWT Polska - Saksonia”

Tezy do dyskusji:

I Polska i Niemcy mają powody do tego by ich rynki pracy się zązębiały, wskazują na to przedstawione materiały:

- nadmiar siły roboczej w Polsce – niedobór w Niemczech,
- zmiany demograficzne,

Ponadto globalizacja i europeizacja - termin nieunikniony dla przyszłych pokoleń.

Unia Europejska. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego: Inwestujemy w waszą przyszłość/
Europäische Union. Europäischer Fonds für regionale Entwicklung: Investition in Ihre Zukunft

„Mobilność na transgranicznym rynku pracy wspierana przez samorządy - POWT Polska - Saksonia”

WNIOSKI

Głównymi czynnikami zrastania się regionów po obu stronach granicy jest:

- Zdobywanie kompetencji językowych i interkulturalnych. Odnosi się to do całej sfery edukacji, szkolnictwa zawodowego, uniwersyteckiego, podyplomowego oraz zarówno do kształcenia ustawicznego.
- Ułatwienie systemu uznawania kwalifikacji zawodowych po stronie niemieckiej.
- Realizacja wspólnych przedsięwzięć na rzecz rynku pracy (np. staże, praktyki u pracodawców, upowszechnianie „dobrych praktyk”.
- Konieczne jest wypracowanie systemu skutecznej pomocy i wsparcia dla pracowników migrujących w postaci systemu informacji w zakresie prawa pracy i ochrony praw pracowniczych (rola ZZ, NGO-sów??)

Jedynie wtedy umożliwi się przedsiębiorstwom wykorzystanie specyficznego potencjału regionu przygranicznego a pracownikom pełne wykorzystanie szans wynikających ze zrastających się rynków pracy poprzez możliwości zatrudnienia po obu stronach granicy.

Unia Europejska. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego: Inwestujemy w waszą przyszłość/
Europäische Union. Europäischer Fonds für regionale Entwicklung: Investition in Ihre Zukunft